

Серія поетичних антологій ДИВООВИД

Серію засновано 2007 року

СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ
Твори українських письменників
про рідну мову
Антологія

*...на москалів не вважайте, нехай вони собі пишуть
по-своєму, а ми по-своєму. У їх народ і слово, і у нас народ
і слово. А чиє краще, нехай судять люди.*

ТАРАС ШЕВЧЕНКО, 1847

СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ

Твори українських письменників
про рідну мову

Антологія

Упорядкування Володимира Лучука
За редакцією Івана Лучука

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

ББК 84(4Укр)-5
УДК 82-2
Л87

*Сектор поезізнавства
Львівського відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка
Національної академії наук України*

Антологія «Свого не цурайтесь» виявилась останнім
упорядницьким проектом Володимира Лучука (1934–1992),
суттєво зміненим і значно розширеним варіантом збірника поезій і висловів
«Найдорожчий скарб. Слово про рідну мову» (1990) у його упорядкуванні.
Відновлена й відредагована за авторським машинописом, ця антологія нарешті
стає доступною широкому загалові читачів, які не лише шанують рідну мову,
але й цікавляться висвітленням її долі у творчості українських письменників.
Для учнів, учителів, студентів, викладачів, усіх словесників, усіх носіїв
української мови загалом.

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-408-335-2 (серія)
ISBN 978-966-10-0431-2

© Лучук В., упорядкування, 2009
© Лучук І., редакція, передмова, 2009
© Богдан, макет, художнє оформлення, 2009

НАЙДОРОЖЧИЙ СКАРБ

Про всі антології Володимира Лучука й цю зокрема

Найдорожчий скарб — це рідна мова. Ціле своє творче життя мій батько Володимир Лучук перебував у стихії рідної української мови. Вона була і його поетичним знаряддям, і світоглядною основою, і предметом зацікавлень. Чи не найрезонансніша батькова антологія «Найдорожчий скарб» теж природно була присвячена рідній мові. Але про все — за порядком. Починаючи від коротенької біографії.

Володимир Лучук народився 27 серпня 1934 року на Холмщині в селі Матче Грубешівського повіту Люблінського воєводства (тепер Польща). 1945 року сім'я Лучуків вимушено переселилася на Волинь, спершу на хутір Остошина, згодом — у село Доросині Рожищенського району. У містечку Рожище навчався у середній школі. Закінчив Львівський університет ім. І. Франка (1958). 1957–1958 працював у львівській молодіжній газеті «Ленінська молодь» (тепер «Молода Галичина»), 1958–1963 обіймав посаду старшого редактора поезії в редакції журналу «Жовтень» (тепер «Дзвін»), 1963–1965 навчався в аспірантурі при кафедрі слов'янської філології Львівського університету, 1969–1975 був завідувачем відділу рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника, 1981–1984 був завідувачем редакції підручників для шкіл із польською мовою викладання (львівської філії видавництва «Радянська школа»), останній рік свого життя працював науковим співробітником у новоствореному Львівському відділенні Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка Національної академії наук України. Член Спілки письменників України з 1960 року. Володимир Лучук є предтечею та яскравим представником «шістдесятництва» в українській поезії. Автор поетичних збірок «Довір'я» (Львів: Книжково-журнальне видавництво, 1959), «Осоння» (Київ: Молодь, 1962), «Полум'я мене овіює» (Київ: Держлітвидав України, 1963), «Маєво» (Львів: Каменярь, 1964), «Обрій на крилах» (Київ: Молодь, 1965), «Вагомість» (Львів: Каменярь, 1967), «Поезії» (Київ: Молодь, 1968), «Братні луни» (Львів: Каменярь, 1974), «Довір'я (вибране)» (Київ: Дніпро, 1979), «Дивовид» (Київ: Радянський письменник, 1979), «Навстріч» (Львів: Каменярь, 1984), «Колобіг» (Київ: Радянський письменник, 1986), книги перекладів «Друзі» (Львів: Каменярь, 1987). Автор книжок віршів і казок для дітей «Уставати рано треба» (Львів: Книжково-журнальне видавництво, 1962; поширене видання — Львів: Каменярь, 1971), «Я малюю голуба» (Київ: Веселка, 1967), «Сіла хмара на коня» (Київ: Веселка, 1968), «Хитрий лис фарбує ліс» (Київ: Веселка, 1970), «Зелене Око» (Київ: Веселка, 1974), «Чарівний глобус» (Львів: Каменярь, 1977), «Жива вода» (Київ: Веселка, 1980), «Казкова орбіта» (Львів: Каменярь, 1981), «Маленькі друзі» (Київ: Веселка, 1984), «Дарунки для мами» (Київ: Веселка, 1985), «Загадковий зореліт» (Львів: Каменярь, 1988), «Найрідніші слова» (Київ: Веселка, 1989). Лауреат премії ім. Лесі Українки (1995, посмертно). Перекладав з усіх слов'янських мов; окремими виданнями вийшли антології серболужицької літератури для дітей «Ластівка з Лужиці» (Київ: Веселка, 1969) та «Пташине весілля» (Київ: Веселка, 1989; премія Товариства лужицьких

сербів «Домовіна», 1990), збірки дитячих віршів Франтішка Грубіна «Про що співає деревце» (Київ: Веселка, 1975, з чеської) та Василя Зуйонка «Покотився клубок» (Київ: Веселка, 1978, з білоруської). Поезії В. Лучука надруковано в перекладі понад двадцятьма мовами народів світу. Окремими виданнями вийшли дві збірки: *дитяча* білоруською мовою «Возера-бульдозера» (Мінськ: Мастацкая літаратура, 1978) і *доросла* російською мовою «Братское эхо» (Москва: Советский писатель, 1981). Помер у дорозі зі Львова до Києва 24 вересня 1992 року, похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

В упорядкуванні Володимира Лучука вийшли антології «Космічний акорд» (Київ: Молодь, 1981), «У вінок Каменяреві» (Львів: Видавництво при Львівському державному університеті видавничого об'єднання «Вища школа», 1984), «Оріон золотий» (Київ: Молодь, 1986), «Молода Муза» (Київ: Молодь, 1989), «Найдорожчий скарб» (Київ: Радянський письменник, 1990), «Дзвінок з минулого» (Київ: Веселка, 1991).

Чи не першим реально зафіксованим упорядницько-антологічним досвідом Володимира Лучука стала книга «Поезія лужицьких сербів» (Київ: Дніпро, 1971), укладена спільно з Костянтином Трофимовичем. Співпраця із Трофимовичем на ниві українсько-лужицьких зв'язків тривала практично упродовж цілого творчого життя мого батька. Про це дещо докладніше можна взнати з передмови мого брата Тараса та моєї післямови до впорядкованого нами видання «Ластівка з Лужиці: Антологія серболужицької поезії для дітей у переспівах Володимира Лучука» в серії поетичних антологій «Дивоовид». До слова, із моїх передмов до двох видань серії «Дивоовид» можна дещо докладніше взнати ще про дві батькові антології. Про «Оріон золотий» йдеться у передмові до видання «Літургія кохання: Антологія української любовної лірики кінця ХІХ — початку ХХІ століття», яка, властиво, є переробленим і значно розширеним варіантом «Оріону». А про «Дзвінок з минулого» йдеться у передмові до видання «Зелене Око. 1001 вірш: Антологія української поезії для дітей». Отже, відсилаю зацікавлених читачів до двох вищеназваних антологій із серії «Дивоовид».

«Космічний акорд» був першою батьковою власною (вже без співупорядництва) антологією. Він мав започаткувати умовну антологічну серію розмаїтих «Акордів», яких батько задумав чимало, працювати ж почав принаймні ще над двома. «Античний акорд» мав увібрати зразки української поезії на античні теми. «Сковородинський [приблизно чи умовно так. — І. Л.] акорд» мав бути присвячений висвітленню постаті та творчості Григорія Сковороди в українській поезії. Задуми, начерки, проспекти та картотеки цих та інших «Акордів» (як і цілі масиви інших матеріалів) заархівовані й чекають поступового нашого із братом опрацювання.

Антологія «У вінок Каменяреві» присвячена українській поетичній Франкіані. Вона має обсяг 144 сторінки, містить віршові тексти сорока восьми авторів, передмову укладача «Українські поети — Великому Каменяреві». Більшість авторів представлені одним текстом, лише деякі — двома або трьома творами. Цикл віршів у цьому контексті трактується як один твір: диптих Уляни Кравченко «Спогад», триптих Лесі Українки «Сльози-перли», пентаптих Дмитра Павличка «Живи, задивлений у будущину» і диптих Оксани Сенатович «Ольги». Фрагменти, уривки та частини поем прирівняні до окремих

Хто ж то сходить? То моя кохана. Мов зоря, чудова. Прекрасна, як ніченька місячна.

Вийдемо ранком на виноградники: чи зеленіють ружі? Чи розкриваються бутони? Чи цвітуть гранати? Там я віддам тобі свої пестоці.

Поклади мене квіткою на серце, печаткою на руку! Лиш кохаючи, ми всесильні. Зрада, як пекло, страшна і тяжка.

Оспівані впродовж тисячоліть, сповиті таїною святості, взаємини між *ним* і *нею* цвіли и вічно цвістимуть садами поетичного натхнення. Нескінченно новими веснами ці сади осипатимуться пелюстками щастя, журби і туги, ніжності і любові, бурями драм і смерчами трагедій.

Така притаманність господнього духу — в буденному виразі людського життя. Я люблю цю буденність. Відчуваю у собі спорідненість з наю. В ній — той дух, що тіло рве до бою. На шляху поступу — ми лиш Каменярі.

Місяцю-князю! Місяцю-вулкане небесного дива!

Ти осяваєш мені стежину до ще однієї потаємності.

* * *

Був час, коли я, мов причинний, блукав обширними просторами рідних теренів і пильно прислуховувався до мови своїх земляків. Їх суржик, круто замішаний на первоцвіті рідного слова, вабив і радував мене до «вишневої кісточки».

Мова селян і селянок бурею кидала мене в пітетет, здіймала в зеніт вищого щастя. А мова інтелігентів викликала інше, навіть протилежне почуття: я ставав сумірнішим і лагіднішим, я переселявся у світ нечутої з дитинства симфонії і западав у глибоку душевну анемію... «Вам зле, ви поблідли, ви втрачаєте притомність», — легеньким вітерцем потормошив мене доцент-єврей, що прибув з Києва до Львова і читав студентам університету лекцію з української літератури.

«Ні, ні, — збудився я від голубого сну, — я просто, я не знаю...»

«Тоді будьте уважніші, ви більше ні від кого не почуете своєї такої щирої і справжньої мови. А мова, як і небо, щораз інша».

Може, це і було першим поштовхом, що я поставив себе на сторожі рідного слова. І бачив у цьому абсолютний засіб досягнення вищої мети загалу.

Я був переконаний, що слово поєднає нас усіх у монолітну громаду, і досить лише *рідним* словом вказати цій громаді-монолітові її вершину, як вона вся і враз оволодіє нею.

Тепер, коли перепускаю це своє тогочасне переконання крізь стрій досвіду, років, усміхаюся сам до себе. Не такий некімливий народ, аби бути знаряддям мрійних романтиків. Йому не досить лише вказати, хоча й рідним словом, на його вищу мету, щоб він скопом кинувся до неї. Він хоче знати, як подолати перепони? Чи надійні шляхи? Чи вистачить сил і засобів?

Хто не говорив чітко, «на хлопський розум», як подолати ці вагання, той не може розраховувати на його прихильність. Народ не почує його кличів, хай і голошених по-рідному...

«Темнота! Глина! Аморфна маса!» — фрагменти моїх і не тільки моїх атестацій із шпихлерів романтичних розчарувань.

* * *

І бачу я тепер, як на рідних просторах безліч струмків і потічків в один ставочок зливаються. А з цього ставочка вода широким плином на млинове коло падає. І крутиться млин, і борошно гарне, біленьке, мов сніжок, щедро сиплеться... І широкою валкою їде народ до млина. Без кличів. На саме добре діло. І задоволений народ. Задоволені мельники. Гармонія і взаєморозуміння.

Стань умілим гончарем, і «аморфна маса» з вдячністю перетвориться під твоїми руками на розкішну вазу. І славен будеш її вустами у віках!

В zenіті неба величаво палає багаття місяця. Сипле вогнем у моє тьмяне віконечко, наче висвічує мене з сирії тісняви неволі у сонячний світ боремний.

Іду.

І дійду.

Що за диво-краса
Сяйна ніченька ця...
Скільки мелодій
Вона навіює!..

(19 січня 1978 р.,
Сосновка в Мордовії)

* * *

Складу всі ноші на рамена,
Які несе мій рідний край.
Розкрилю я його знамена, —
Хай тане лід і квітне май.
В тайзі спочину на привалі,
І у похід піду свій знов,
Де на свободи п'єдесталі
Чарує найсолодша з мов...
Я з кличем святості Оранти
Стаю бійцем на світлу прю...

речи» (О. Ратнер); «Украинка нас рожала, Украинка повивала» (В. Щепотєв) і «Украинки нас родили, Украинки нас повили» (О. Ратнер).

До сторіччя виходу «Русалки Дністрової» з'явилося немало поетичних присвят, у яких утверджувалася роль М. Шашкевича як оборонця, захисника української мови. Більшість із них зібрані у своєрідній антології «Вінок Маркіянові Шашкевичу» (Київ, 1987). Проте не всі. Зокрема сюди слід додати вірш «Сто літ» Миколи Голубця (1891–1942), опублікований у «Календарі для всіх» (Львів, 1937), і вірш «Маркіян Шашкевич» дитячого письменника Романа Завадовича (нар. 1901), який вкладає в уста засновника нової української літератури в Галичині пеан рідній мові, що «пахуча, мов квітка, розкішна, мов пава».

Годі доказувати, що — як і супроти полонізації, германізації чи румунізації — нині супроти засилля росіянізації стоїть вивірене слово Маркіяна Шашкевича: «Разом, разом, хто сил має, Гонить з Русі мраки тьмаві!»

(1989)

(Публікація: Шашкевичіана: Збірник наукових праць. Вип. 3: «Руська трійця» і Прикарпаття; Вип. 4: «Руська трійця» і культура слов'янського світу. — Львів; Вінніпег, 2000. — С. 615–616.)

Додаток II

Володимир Лучук

ЄВШАН-ЗІЛЛЯ РІДНОЇ МОВИ

(З приводу поезій Галі Мазуренко)

«Без мови — немає народу», — так просто і точно виразив незаперечно велику істину Сергій Шелухін у вірші, присвяченому Великому Кобзареві — Шевченкові. Рідна мова, закодована в генах Галі Мазуренко, настроїла її душу на поезію. Феномен мисткині в тому, що, народжена поза межами України, вона, подібно до Максима Багдановича, але вже не тільки словом, а й дією, чином — пірнула у вир боротьби за державність мови і соборну незалежність Української Держави. Тим її творчість актуальна й донині. Не інак, а гени заговорили, коли свій перший вірш Галя Мазуренко присвятила саме Україні. Враження юності, що пройшла в Січеславі, роки визвольних змагань є своєрідним акумулятором її творчості. Тема рідного краю, рідної мови, по суті, наскрізні в її поезіях, навіть написані про події, віддалені від України у просторі й часі. Не випадково світ «любий, таємний, далекий» для неї — «як зоряні ночі Вкраїни». Світ, макрокосмос співпадає в її слові зі світом локальним — землею материнською, як ото і в Шевченка — «Світе ясний! Світе тихий! Світе вольний, несповитий!»... І не нарочитою є поетесина ностальгія:

Ой говори, балакай, розмовляй,
Земляче бідний — пасинку чужини.
Закрила очі й бачу рідний край,
Співучий відгук мови України.

Либонь, отой «співучий відгук» живив і живить душу Галі Мазуренко на довгих і нелегких її емігрантських дорогах.

Підспудно тема рідної мови присутня в кожній без винятку збірці поезій Галі Мазуренко (загалом їх тринадцять). Це стосується, зокрема, її віршів-присвят Шевченкові, Гоголеві, Олені Телізі, Ольжичу, Маланюку. Актуальність їх така ж, як і була в 1930-ті і в 1970-ті роки. До слова кажучи, процитована строфа внесла своєрідний акцент у збірку «Найдорожчий скарб», видану в Києві року 1990-го. В тематичній антології, що готується до друку видавництвом «Освіта» (називається вона за Шевченковим висловом — «Свого не цурайтесь!») будуть репрезентовані поезії Галі Мазуренко на захист мови, золотий корінь якої в глибині віків, а майбутній пошум крони — в небесній блакиті.

Львів, 25 грудня 1991 року

(Публікується за авторським рукописом)

Зміст

<i>Іван Лучук. Найдорожчий скарб</i>	5
Тарас Шевченко	14
І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє (Уривок)	14
«Ну що б, здавалося, слова...»	14
Марку Вовчку на пам'ять 24 генваря 1859	16
Подражаніє 11 псалму	16
Маркіян Шашкевич	18
Слово до чителєй руського язика	18
«Руська мати нас родила...»	18
Побратимові, посилаючи єму пісні українські	18
Олександр Духнович	21
Вручаніє	21
Левко Боровиковський	23
Молодиця	23
Антін Могильницький	25
Рідна мова	25
Микола Устиянович	28
Згадка за Маркіяна Шашкевича во вічную єго пам'ять	28
Дума матері руської	32
Яків Головацький	33
Туга за родиною	33
І. Срезневському з нагоди єго перебування в Ужгороді і Львові (1842)	35
Амвросій Метлинський	36
«...для висловлення всякої емоції»	36
Зрадник	36
Рідна мова	37
Микола Костомаров	39
«Ця мова, відома під іменем руської...»	39
Співець	39
Пантелеймон Куліш	41
Рідне слово	41

На незабудь року 1847	43
«Народний дом»	45
На чужій чужині	47
Олександр Павлович	48
Глас русинів	48
Іван Гушалевич	49
Де єсть руська отчина?	49
Юрій Федькович	51
До руських наших дяків	51
Ксенофонт Климкович	52
Тарасові на вічну пам'ять	52
Великі роковини.	52
Сидір Воробкевич	55
Рідна мова	55
Олександр Кониський	56
До родини	56
Володимир Шашкевич	57
Нинішня пісня	57
Корнило Устиянович	61
Україні	61
До рідної мови.	61
Михайло Старицький	62
До молоді	62
«З напасником нашого слова та правди, та волі...»	63
Василь Мова-Лиманський	64
«Ой чия то панночка співає»	64
М. П. Старицькому	64
Дмитро Третяк	66
Рідна мова	66
Панас Мирний	67
«Найбільше і найдорожче добро...»	67
Олена Пчілка	68
Рідне слово	68

Іларіон Грабович	69
Люби!	69
Рідна мова	69
Омелян Попович	71
До руської мови.	71
Іван Франко	73
«Українська мова...»	73
Котляревський	73
В ХХІІІ-ті роковини смерті Тараса Шевченка	74
Пісня руського бурсака	75
Антошкові П. (Азъ покой)	76
Пролог до поеми «Мойсей»	77
Володимир Масляк	80
Рідна мова	80
Кесар Білиловський	81
У батьківському краю	81
Уляна Кравченко	82
Ланцюги.	82
«Мене чарує проста віра та...»	82
Думка	83
Тимофій Бордуляк	85
Нетямущим.	85
Борис Грінченко.	87
З чужини	87
Чого кричиш?	87
Патріот	88
Українець	89
Надгорода	90
Переляканий	90
Подяка.	91
Іванові Левицькому-Нечуєві.	92
Монолог	93
Володимир Самійленко	95
«Коли який-небудь землячок...»	95
Українська мова	95

Україні	96
Возсоединенний галичанин	97
Віталій Боровик	100
Мати-вкраїнка	100
Павло Грабовський	102
Орли	102
Далеко	103
Сергій Шелухін	104
Без мови немає народу	104
Осип Маковей	105
Рідна земля	105
Дмитро Йосифович	106
Лисяча наука	106
Микола Чернявський	108
«Ти не загинеш, Україно!..»	108
«Мрії, радощі і суми...»	109
Агатангел Кримський	110
В зденервуванні	110
Сам своє щастя розбив	111
Сильвестр Яричевський	114
Присяга	114
Під вакації	114
Леся Українка	116
Legenda des siecles	116
«Так марила... аж надійшла під браму...»	117
На столітній ювілей української літератури	118
Микола Вороний	120
Молодий патріот	120
Богдан Лепкий	122
Я учивсь	122
Для ідеї	123
Теодот Галіп	125
Здравиця	125

Спиридон Черкасенко	127
Наша твердиня	127
Василь Пачовський	133
До схід сонця	133
«Пройшов я свій край, іду місто від міста...»	133
«...О метана бурею, Нене злиденна...»	134
Олександр Олесь	135
«О слово рідне! Орле скутий!...»	135
«Як довго ждали ми своєї волі слова...»	135
«Рідна мова в рідній школі!...»	136
«В землі віки лежала мова...»	136
Григорій Чупринка	138
Праця поета	138
Найвищий дар	138
Володимир Винниченко	140
«Уміркований» та «цирий»	140
Малорос-європеєць	148
Валеріан Тарноградський	156
«Тебе ніколи, слово рідне...»	156
Володимир Островський	157
Ой, від Буга аж до Вепра	157
Христя Алчевська	158
Слово	158
Олекса Кобець	159
Я люблю...	159
Микола Зеров	160
Горленко	160
Павло Тичина	161
Слово	161
Павло Филипович	162
«Не хижі заклики пожеж...»	162
Максим Рильський	163
Мова	163

Рідна мова	164
«Не кидайсь хлібом, він святий!..»	165
Василь Еллан-Блакитний	167
«І моя кримська усмішка»	167
Василь Гренджа-Донський	168
Блудному синові	168
Юрій Шкрумеляк	171
Молитва за рідну мову	171
Володимир Сосюра	173
«О мово рідна! Їй гаряче...»	173
Любись Україну	173
Рідна мова	174
Роман Завадович	176
Маркіян Шашкевич	176
Галя Мазуренко	177
«Угору шлях вузький, гостріше бритви!...»	177
«Спокійно зрада входить в дім давно розбитий!...»	177
Наталя Лівницька-Холодна	178
Тим, що там, з нею	178
Катерина Перелісна	179
Вклонюся!	179
Терень Масенко	180
Українські діти за океаном	180
Агата Турчинська	181
Мова	181
Богдан Кравців	182
Євшан-зілля	182
Ярослав Цурковський	186
Звертати нам годі!	186
Святослав Гординський	187
Канів	187
Похвала Україні	187

Василь Мисик	189
Слово	189
Іван Багряний	190
Рідна мова	190
Семен Журахович	191
Мамині приказки	191
Григорій Кочур	195
Я тих повинен бути голосом.	195
Богдан-Ігор Антонич	198
Батьківщина (За Вл. Белзою)	198
Батьківщина	198
Степан Крижанівський	199
Дівчині з прекрасної Ут.	199
Андрій Малишко	200
Буду я навчатись мови золотої	200
«Тут Стугни плин малює вічну карту...»	200
Абрам Кацнельсон	202
«Освідчившись народові в любові...»	202
Мова	202
Олекса Гай-Головко	204
Яничарам	204
«Народе мій, всіма забутий...»	204
Арон Копштейн	206
Батьківщина	206
Дмитро Паламарчук	208
Осії, глава XIV	208
Анатолій Хорунжий	209
«Очима предків бачу давній світ...»	209
Микола Щербак	210
Ти її не бачив, Україну....	210
Андрій Патрус-Карпатський	211
Мова	211
Олекса Ющенко	212
Мови рідної краса	212

Зачаровані словом	212
Микола Самійленко.	214
Мово рідна	214
Іще про рідну мову.	215
«Слово рідне!...»	216
Глагол	217
Яр Славутич	219
Шевченко у Вінніпезі	219
«Як бджоли п'ють нектар, беру слова...»	219
Василь Швець	221
Заповіт матері	221
Любов Забашта	222
Рідна мова	222
Дмитро Білоус	223
Коли забув ти рідну мову	223
Ігор Качуровський	225
Село (Уривок з поеми)	225
На мовні теми (Уривок)	227
Олександр Підсуха	228
Мова	228
Віктор Соколов	229
«У сина були ще...»	229
Про рідну мову	230
Микита Чернявський.	232
Рідна мова	232
Слово	235
Кирило Курашкевич	236
Я українець!	236
Микола Руденко.	237
На розкопках	237
«Безсмертя нації — у слові...»	238
Микола Студецький	239
Мово рідна	239

Володимир Гетьман	240
«Говоріть, українці...»	240
Петро Косинко	242
Спогади (Фрагмент)	242
Павло Глазовий	244
Здрасте мама родная!	244
Найкраща мова	244
Сварка	245
Дамочка-кияночка	245
Хухри-мухри	246
Заява	247
Михайло Пронько	248
Рідне слово	248
На Кубані	248
Іван Мацинський	250
Українська мова	250
Кичерні вершині	251
Казка про мову	253
Іван Чендей	261
Як Михайло Савула за підручники голосував	261
Володимир Гуцаленко	266
Перше слово — останнє слово	266
Слово народу мого	267
Василь Колодій	269
Осіння казка	269
Василь Бондар	271
«Рідне слово — жемчуг і огниво...»	271
Пилип Вакуленко	272
Моя ти рідна, горда мово!	272
Борислав Степанюк	273
Материна мова	273
Микола Василенко	275
Серце	275
Свята віра	275

Строфа	276
Зречення	276
Істина	277
Необхідне	277
Андрій М'ястківський	278
Про мови	278
«Коріння слів... Десь виб'ється — і парість...»	279
«Не дам нікому на поруки...»	280
Василь Юхимович	282
Лоно лагідності	282
Коли татко пише...	283
Філологам (Скорочено).	285
Петро Рогач	286
«Не зречуся тебе, не покину...»	286
На 9-е березня	286
«Яка то магія — слова...»	287
«Крізь чужинномовні хащі...»	287
Рідні слова	287
«Які слова найкращі в нашій мові?..»	288
Марія Хоросницька	289
Матусин заповіт.	289
З пошаною до мов усіх	289
Андрій Німенко	290
І чий ми діти	290
«Благослови, Кобзарє, Правду...»	292
Петро Тимочко	294
Наша мова	294
Микола Карпенко	295
«...На поля і на душі найшла сарана...»	295
Молодим землякам моїм — не вельми дружнє посланіє	295
Микола Петренко	297
Сестра співала....	297
Символіка слова (Варіації на тему Гастона Мірона)	298
Віра Вовк	304
«Наспів час, коли українська мова знову пробуджується...»	304

Микола Данько	305
«Мово Дніпра і Карпат, і Великого Степу...»	305
«Вітчизна! Рідне квітколоже...»	306
Не різні ми!	307
«Мені, тоді ще новачку...»	308
«Котилося Покотиполе...»	308
«О, як яскраво світиш, Слово...»	309
«Ні, ти давня, як море і кров...»	310
Софія Малильо	311
Рідна мова (1-3)	311
Ростислав Братунь	314
Батьківський заповіт	314
Лідія Шевело	315
«Вже Рідна Мова на порозі...»	315
Вікторія Віта	316
Вірник народу	316
Богдан Бойчук	318
Поет	318
Поезія	318
Світлана Кузьменко	319
«Рідна мово моя...»	319
Навесні полями...	319
Євгенія Лещук	322
Дихаю рідною мовою	322
Розпука моря	323
Щастя	324
До рідної мови.	325
Іван Гонтар	326
Фенікс	326
Мова	326
Юрій Стадниченко	328
Бережіть словники	328
Роман Іваничук	330
«Не розумію, не збагну...»	330

Іван Гнатюк	331
Джерело	331
«Кобзар»	332
Криниця	332
«О жалю мій — пекельний раю...»	333
Думка про пам'ять	333
Одкровення	335
Слово	336
Спокута	337
Олексій Довгий	338
Троянда слова	338
Катрени про мову	338
Іван Світличний	340
Провина	340
Дмитро Павличко	341
«Що мова? Одежина, й годі!...»	341
«Якби я втратив очі, Україно...»	341
«О рідне слово, що без тебе я?!...»	342
Ти зрікся мови рідної	342
Концерт у царя	343
«Між горами в долинах — білі юрти...»	345
«Із досвітку до пізньої пори...»	346
Ганна Жолнач	349
На добраніч!	349
Богдан Стефанюк	350
Пам'ять і рух	350
Ліна Костенко	353
«Страшні слова, коли вони мовчать...»	353
Щось на зразок балади, — як вийшли букви з-під моєї влади	353
Іван Гуцук	355
Філологам	355
Василь Захарченко	356
Стежка	356
Ростислав Доценко	362
Пісня-дзвін	362

«Вернусь я в край, де сонце, й гори, й вітер...»	363
«Скажи, чи ж гоже це тобі — забути...»	363
Степан Литвин.	364
Щебече рідна мова солов'ями.	364
Анатолій Непокупний	365
Диво мови	365
Ілля Галайда	371
Язичник я.	371
«Прислухуюсь до вуст розквітчаних галявин...»	372
Борис Харчук	373
«Наша мовна традиція сягає далеких, докняжих часів...»	373
Ярослав Дорошенко	374
Мова	374
«В душі народній не вмирала мова...»	375
Микола Адаменко.	377
Жива вода	377
Віра.	377
Діалог	378
Біль за слово.	380
Покаяння	380
Георгій Петрук-Попик.	381
Мамина мова.	381
Народ і мова.	382
Над словником української мови Б. Д. Грінченка.	382
Євген Дудар	383
Лист запорожців...	383
Дерзай, Іване!	385
«Якось не такось...»	387
Дурному легше	388
Емма Андіївська	390
Дещо з граматики	390
«Ні, Ти — не слово й не — крізь слово — боз...»	390
Майя Львович	392
«Не уславлятиму любов свою...»	392

«Листи, що писала мати...»	392
Василь Вовчок	394
У дорогу	394
Дмитро Головка	395
Материне слово	395
Петро Мах	396
Ніна Матвієнко	396
«У дітях збережи, як заповіт...»	396
Йосип Струцюк	397
«Хто нас не ставив на коліна?...»	397
Якщо забув ти...	398
Володимир Лучук	399
Азбука	399
Рідна мова	399
Рідній мові	400
Микола Ільницький	402
«Буває слово як основа...»	402
«Йду самотинню-самотою...»	402
Сотворіння слова	403
Віктор Лазарук	404
Мова	404
Богдан Радиш	405
Рідна мова	405
«Мова рідна...»	405
Колискова для слова	406
Микола Братан	408
Всесвіт слова на святій землі	408
До мови	409
Микола Сом	410
Азбука	410
Телеграма із сільради	411
Василь Симоненко	412
Моя мова	412

Галина Гордасевич	413
Яничарська балада	413
Станіслав Тельнюк	415
«Забуйте українську мову»	415
Слова	417
Володимир Коломієць	418
«Мово...»	418
Материнське знамення	418
Яре віно (Із циклу)	419
Дмитро Чередниченко	422
«Зимі наперекір...»	422
«Пишається Париж і Рим...»	422
«Встає весняний ранок...»	423
Священна діброва	424
Мова	424
Іван Чернецький	426
Балада про пісню	426
Освідчення	426
Віктор Гуменюк	428
«О рідна мово...»	428
«Полине мова світанково...»	428
Михайло Осадчий	430
«Читай, артисте... Ці твої слова...»	430
Мадонна (Уривок з повісті)	431
Сяйво	432
«Складу всі ноші на рамена...»	436
Володимир Підпалій	438
Рідна мова	438
Тиха елегія	439
Петро Засенко	440
До слова	440
Іван Драч	441
«Я так як бачу космонавта...»	441
Діти ходять по Києву	442

Микола Вінграновський	444
Український прелюд	444
«Згорають очі слів, згорають слів повіки...»	445
Мова	445
«Вночі, середночі, хтось тихо...»	446
Микола Сингаївський	449
Мова землі	449
Материна мова	450
Під небом України	450
Євген Гуцало	451
Словник природи	451
«Оправу вбрано у небачений орнамент...»	452
«Наче метафора — кожен віднайдений камінь...»	453
Володимир Мордань	455
«Розмовляють трамвайним наріччям...»	455
Що скажу	455
Богдан Мельничук	456
Кватерна	456
Тим, що зневажають українську мову	456
З приводу парадоксів чернівецької реклами	456
Заговори, Україно, по-українськи	457
Заповіт Євгенії Ярошинської (З триптиху)	457
Олекса Різниченко	459
Слово про мову	459
Максималізм	460
П'ята стихія	461
Михайло Шалата	465
Мово рідна, слово рідне	465
Сергій Макара	466
Люблю рідну мову	466
Рідній мові	466
Микола Томенко	468
Душа у слові ожива	468
Петро Перебийніс	469
Чудо	469

Убите слово	470
Гора мовчання	470
Петро Василенко	472
Українська мова	472
Борис Грінченко	473
«Земляк»	473
«Може, я останній віршівник...»	474
Міля Лучак	475
«Чи ви чули? Задзвонив...»	475
Рідне слово	476
«Ти ніколи немовлятком не була...»	477
Володимир Базилевський	478
Словник Грінченка	478
«Внук приїхав — бабуся радіє...»	479
«Ти не лови мене на слові...»	479
Ніна Бічуя	481
Чистотіл (Уривок з повісті)	481
Андрій Содомора	484
Забута пісня	484
Петро Осадчук	486
«— Ти, брате, любиш Русь...»	486
Володимир Міщенко	487
Спогад через тридцять літ	487
«Розпинали її і топтали...»	487
Василь Стус	489
«Сто років, як сконала Січ...»	489
«Добрий день, мій рядок кароокий...»	490
Останній лист Довженка	490
«Порідшала земна тужава твердь...»	491
«Яка нестерпна рідна чужина...»	492
«Докучило! Нема мені вітчизни...»	492
Левко Різник	493
На пораду (Уривок з оповідання)	493
Дмитро Шупта	497
Корені роду	497

Гріх любові	498
Поет	499
Василь Марсюк	500
Українське слово	500
Олесь Лупій	502
Розмова	502
Батьки наші	503
Віктор Корж	504
Медитація.	504
Анатолій Бортняк	505
Немовля	505
Непоказний пом'яшувальний знак	505
Заповіт своїм дітям	506
Пісня про рідну мову	507
Станіслав Реп'ях	509
Коронація Анни Ярославни	509
Кожному батькові, матері кожній	510
Михайло Медуниця	511
Брати і побратими (Фрагмент з роману)	511
Павло Свалюк	522
Слово і доля	522
Лесь Танюк	523
Сонет.	523
Володимир Житник	524
Безруч	524
Анатолій Загравенко	535
Українська мелодія	535
Сум обкраденого	536
Спадок	536
Віктор Романюк	538
Мова	538
Микола Малахута	540
«Черемха, як в півнеба лампа...»	540
«Поливсь, як музика, у слово час...»	540

Федір Степанов	542
Кохаймося в мові	542
Василь Василяшко	543
Чи надійний ти син?	543
Вилив душу в пісні український народ	543
Валерій Ілля	545
«лиш журавлині голоси того продовжать...».	545
Мова	545
«чи чуєш ти в ніщоті своїй і немочі...».	546
«на дні шкатулки — дружини Чічікова...».	547
Лелеки	548
Ігор Калинець	558
Золоті ворота	558
Ведеться герць...	562
Павло Мовчан	564
Іменники	564
Ганна Світлична	572
Мова	572
Микола Холодний	573
Товаришам із тюрми	573
Станіслав Зінчук	574
Яничари	574
Відповідь декому	575
«Не знаю я, чому це росів...».	576
Спіраль	577
Петро Харченко	579
Слово	579
Анатолій Глушак	581
Апология слова	581
«Така пора. Хисткий рубіж...».	581
До Червоної книги	582
Олександр Завгородній	583
«Коли я казку напишу...».	583
Монолог Бориса Грінченка	583

«Ні вітряків, ні водяних млинів...»	583
«Йому сказали...»	584
«О, вистачило б днів мені і сил...»	584
«Я не змінився аніскілочки...»	584
«У дитинстві моєму...»	585
«Мені б ще надивитися на осінь...»	585
«Зрадіти зраді...»	585
«Не полишай хоч ти мене ніколи...»	585
«Щасливим почуваюся, коли...»	586
«Дурисвітам усім наперекір...»	586
«Не скажу...»	586
«Коли немов навали хмар...»	586
«Гайну за місто. Ватру розкладу...»	587
«Імлиста ніч... І ми, і Джурене...»	587
«Залишу в слові...»	587
«Словотвір української мови...»	588
Олег Орач	589
Слово	589
Степан Бабій	591
«Я польську чув мову...»	591
«Зникають Жабокрики, Вовкові...»	591
«Поїдем, поїдемо, брате, до Львова...»	592
Євген Шморгун	593
Зірниця над Острогом	593
Лариса Каширіна	594
«Зело і слово рідної землі...»	594
«Як білих журавлів...»	594
«Звідки понасунуло? Чуже...»	596
На захист малої літери	596
Цілюще слово — дивосил	597
Листи до себе	598
Анатолій Таран	601
«Чи то наука, може, нам трудна...»	601
«Люблю село своє тоді...»	601
Східні мотиви	602

Ярема Гоян	603
Воскреснемо!	603
Іван Сокульський	609
Відступникам	609
«А мову забути — це плюнути батькові в очі...»	609
«Для чого ніч? Для того, щоб не спати!..»	610
Роман Хоркавий	611
«Наполягаю не лише на тому...»	611
Заклинання	611
«Царським холуєм...»	612
«Українська мова не світанкова...»	612
«Я бачу двохтисячний рік...»	612
«З українського язика...»	613
«Цей трактор...»	614
«Усе...»	614
Григорій Маловик	616
«Час назватись самим собою...»	616
«Народ ще мій не звечорів...»	616
Марія Влад	618
«Не винен ти, що ми тебе не чули...»	618
В ніч на Івана Купала	618
Володимир Забаштанський	620
Братерське	620
Ірина Стасів-Калинець	621
Відчуженість	621
Оксана Сенатович	625
Анна Павлик (уривок з поеми «Чин»)	625
Чуєш, слово на ціні!	626
Лугосад (Уривок з казки)	627
На співучому подвір'ї (Уривок з казки «Соловейку, тьох-мажор!»)	628
Леонід Горлач	630
Рідна мова	630
«Не розучусь ніколи говорити...»	630
Валерій Бойченко	632
Блудні діти	632

О говори...	633
Роман Кудлик	635
Над морем	635
Національний нігілізм	638
Роман Лубківський	639
«Слова вмирають. Блякнуть. Їх багато...»	639
Раїса Лиша	640
Сон дикого поля (Уривок із поеми)	640
«ранок пішов у море...»	642
«очі безлисті...»	643
Антоніна Листопад	644
Батьківська мова	644
Із своєї чужини	644
Данило Кононенко	646
Рідна мова	646
Микола Мачківський	648
Безбатченки (Уривок з поеми «Розімкнене коло»)	648
Дрік	649
«По-українськи говорити?..»	650
Василь Гей	651
Слово до рідної хати	651
Василь Рубан	652
«...дерев'яне різьблене ліжко...»	652
«...взатра Новий рік...»	653
Петро Скунець	655
Земля химер	655
Два експромти зі свята рідної мови	657
Григор Мовчанюк	659
Читаю Бориса Грінченка	659
Рідне слово — не мертво	660
Петро Шкраб'юк	662
Маркіян Шашкевич у соборі Святого Юра на свято Покрови 1836 року	662
Наша мова	662
Присяга калині	663

Микола Красюк	665
Пам'ятай!	665
Мова	665
Колисанка для львів'янки.	666
Роман Качурівський	668
«Все до дрібниць я пригадав, коли...»	668
Богдан Стельмах	669
Роман Безпалків малює Шашкевича	669
Батькові слова (Уривок з поеми «Формула хліба»)	669
Іван Перепеляк	671
На святі рідної мови.	671
«Дослухайся! На щебет солов'я...»	672
Микола Федунець	673
Рідна мова	673
«Не цурайся пісні...»	674
«Дай дихати слову...»	675
Степан Пушик	676
Сагайдачний	676
Спогад про Білий Бір	677
Солов'їний день	678
Українська рідна мова.	678
Ганна Вівчар	680
Мова	680
Додому	680
Станіслав Вишенський	682
«...Вщерть білих зим пожовк літопис...»	682
Техніка вишивання	682
Олександр Шарварок	683
«Я тебе не беріг і не тратив...»	683
«І як би слово тебе не жалило...»	684
Марія Барандій	685
Наша мова	685
Василь Голобородько	687
Наша мова	687

Опромінені слова	687
Самовбивці	688
Світлана Жолоб	690
До іспанської мови	690
Василь Сагайдак	691
«Із скандинавських рун і візантійських хронік...»	691
Надія Кир'ян	693
«Цьому повірять чи не вірять...»	693
Михайло Слабошпицький	694
Вчителька Яринка	694
Богдан Залізняк	697
Для службового (?) користування	697
Вдруге... втретє...	697
Синові	697
«“Забувайте українську мову” ми...»	698
Віктор Бойко	699
«Ліпили з нас усе, що заманеться...»	699
Григорій Половинко	700
Співаються рідні слова	700
Мова	700
Невже	701
Втрата	701
І наздогнало власне слово	701
Григорій Лінник	703
Величальна українській мові	703
Микола Мірошніченко	704
Згадка	704
У світі слів	704
«У префіксах до-, за-...»	704
Троянда й соловей	704
«Мовити зопалу букві...»	705
«Довго барва тне квиливо мови...»	705
Марія Данилюк	706
«В розчахнутий мій час приходять люди...»	706
Звукораб	706

Богдана Криса	708
«І море вод — першопочаток плоті...»	708
«Втихомиряться води. Минеться тьма...»	708
«Він знає те — диявол-світодержець...»	709
«Меди старі — насподі крапля світла...»	709
Наталка Нікуліна	710
Про живу і мертву воду	710
Мові	711
О мово, будь	711
«Птах відлітає з вуст. Прощальний птах...»	712
«О словники! — пахучі щільники...»	713
Михайло Дяченко	714
Постаті (Цикл)	714
Найбільше диво	715
Катерина Мотрич	716
На хресті розіп'ята	716
Віталій Старченко	723
«Забуте слово... Слово-бумеранг...»	723
Марія Людкевич	724
Жива вода	724
Рауль Чілачава	728
Два сонети	728
Анатолій Гризун	730
Рідна мова	730
Валентина Отрощенко	731
Присмерк	731
«для Тебе викопано рів...»	731
Леонід Кисельов	732
«Я забуваю біль образ...»	732
«Так, воно залізне, наше слово — криця...»	732
Софія Майданська	733
Варіація на тему думи «Сокіл і соколя»	733
«Епістоли»	734

Олександр Абліцов	739
Запитання.	739
Галина Тарасюк	740
Балада про слово	740
Михайло Каменюк	747
«Я — мамлюк, той що сам собі пам'ять відсік...»	747
«Без джерела засохне деревина...»	748
«Мене лиш рідна мова оправдає...»	749
Молитва рідному слову	749
Галина Паламарчук	751
«Коли все звіялося прахом...»	751
Олександра Ковальова	753
«Моя бабуся ще їх пам'ятала...»	753
Микола Луків	754
Села українських переселенців	754
Біля криниці	755
Галина Турелик	756
Молитва	756
«Цілує песик у лице...»	756
«Відблаженствую Службу Божу...»	757
Анатолій Перерва	758
Полеміка	758
Послання безрідному землячкові	759
Михайло Стрельбицький	760
«В мові рідній, ніжно-промистій...»	760
Не бійтесь прапора свого, не ганьте материного слова	760
Ку-ку.	761
Уроки українського	762
Богдан Чепурко	763
Княж-слово.	763
Українська мова	763
Бог народився	764
Любов Голота	765
Час і пора (З поеми-монологу).	765

Галина Кирпа	768
Мамине слово	768
Мова моя	768
Михайло Саченко	769
«Народе мій! В проклятому столітті...»	769
«Слово óловом літе...»	769
«Мова немов нитка ткани...»	769
«Стус стис стоси...»	770
Ольга Макаренко	771
«Можливо, ми уже й не українці...»	771
Зоя Кучерява	772
«Я глуха і німа — бо терпляча...»	772
Надія	772
Ярослав Ярош	774
Добровіст	774
Слово невмируще	775
Віталій Крикуненко	776
Таблиця множення	776
«На моїм обійсті — кущ плачу...»	776
«Мово...»	777
«Ще слово молоде...»	777
Червона книга (З циклу)	778
Щирість (З циклу)	778
Неоніла Стефурак	779
«В казці все приходять вчасно...»	779
«Нас вже немає, але ми танцюєм...»	779
«Як ви живете, і чим ви дихаєте?»	780
«Чи винні яничари у боргах?»	781
Олег Жупанський	783
Час	783
Іван Царинний	784
Красиві сиві родичі мої (З поеми-фрески)	784
Степан Сапеляк	785
Родовід	785
Літописемність слова	786

Марія Чумарна	792
«Мово рідна...»	792
Соломія	792
Київ	792
Ганна Гайворонська	794
«Закотилося Слово...»	794
«Мені в обличчя плюнули за те...»	795
Дмитро Кремінь	796
Автопортрет зі свічкою	796
Чорноморська Січ	796
Автопортрет на фоні собору	796
Володимир Науменко	798
«Не відлітай від мене, мово рідна...»	798
Микола Пшеничний	799
«Я вже не вірю в слово примусово...»	799
Олексій Ковалевський	800
Суржик	800
Малоукраїнці?!	800
Микола Тимчак	802
«Благословіть мене, мамо і тату...»	802
«В моїй хаті гуртожитській — п'ять на три...»	803
Антоніна Цвид	804
І возулею кувала	804
Заклинання	805
Валерій Герасимчук	807
Білорусії	807
Шумери (Уривки з поетичної драми)	808
Віктор Грабовський	814
«Поезіє! Вітчизно мого духу...»	814
Наталя Замулко	815
Чигиринські дзвони (З триптиху)	815
«Ненавиджу перевертнів у слові...»	816
«Де ти, мій друже...»	816
Павло Гірник	818
Урок	818

Юрій Пелешенко	820
«Вже світає... Хоч жовтень усюди...»	820
Роман Вархол	821
Рідна мова	821
Лем.	821
Василь Клічак	822
«Я побачив його біля магазину...»	822
Ігор Римарук	823
Репліка в дискусії.	823
Галина Пагутяк	824
Три ради пана Зоріана (Уривок з повісті «Гірчичне зерно»)	824
Володимир Верховень	828
«мене шукай...»	828
Слово	828
Микола Савчук	829
Про Петра з Яблунова	829
Чого Іван Рибчук з Рушора вернувсі назад до тети в Канаду	833
Як я трохи був вовком, мій кум — ведмедем, а вкінці зробилися зайцями.	837
Марія Маткобожик	840
З приводу дискусії про мову	840
Ірина Мироненко	841
«Батька возять догідливо в рай-...»	841
«Слова — це діти танцю і землі...»	842
Лірники	842
Бумеранг дороги	843
Іван Малкович	845
Напучування	845
Вшанування старовинних мотивів	845
Олександр Гриценко	847
Мовознавство	847
Олександр Ірванець	849
Пісня австралійського аборигена	849
Тарас Лучук	850
Статус кво (З циклу «Нова Греція»)	850

Ольга Підпала	851
Вічність	851
Іван Лучук	852
Знову	852
Назар Гончар	853
«І моє законне слово...»	853
Мов.	853
Отakoї	853
Роман Садловський	854
«Мова — гроші мої, я за неї купую світ...»	854
Юрій Гаврилюк	855
Мово наша	855
Євгенія Жабінська	856
Мамо, ким ми є?	856
Валентина Сторожук	857
Молитва рідній пісні.	857
Ярина Сенчишин	858
«маю мову...»	858
Оляна Рута	860
Рідна мова	860
Мова	860
Софія Когут	861
Повернеться мова.	861
Додаток I. <i>Володимир Лучук.</i> Тема рідної мови в поезії Маркіяна Шашкевича.	863
Додаток II. <i>Володимир Лучук.</i> Євшан-зілля рідної мови.	865

Навчальне видання
Хрестоматія
СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ

Твори українських письменників про рідну мову

Антологія

Упорядкування *Володимира Лучука*
За редакцією *Івана Лучука*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Марія Козяр, Ганна Осадко*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 20.07.2009. Формат 70х100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 72,8.
Умовн. фарбо-відб. 72,8. Обл.-вид. арк. 41.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001р.
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
E-mail: publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com, www.bohdan-books.com

348 **Свого не цурайтесь. Твори українських письменників про рідну мову: Антологія**
/ Упоряд. В. Лучука; редакція, передм. І. Лучука. —
Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2009. — 896 с.
ISBN 978-966-408-335-2 (серія)
ISBN 978-966-10-0431-2

Антологія «Свого не цурайтесь» виявилась останнім упорядницьким проектом Володимира Лучука (1934—1992), суттєво зміненим і значно розширеним варіантом збірника поезій і висловів «Найдорожчий скарб. Слово про рідну мову» (1990) у його упорядкуванні. Відновлена й відредагована за авторським машинописом, ця антологія нарешті стає доступною широкому загалові читачів, які не лише шанують рідну мову, але й цікавляться висвітленням її долі у творчості українських письменників.

Для учнів, учителів, студентів, викладачів, усіх словесників, усіх носіїв української мови загалом.

ББК 84(4Укр)-5
УДК 82-1(477)